

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.mmm@gov.fi
www.lausuntopalvelu.fi

Metsänhoitoyhdistys Etelä-Savo
Väätäisentie 5
51900 Juva

LAUSUNTO KANSALLISEN METSÄSTRATEGIAN LUONNOKSESTA (KMS 2035)

Metsänhoitoyhdistys Etelä-Savo kiittää mahdollisuudesta lausua Kansallisen metsästrategian luonnoksesta (KMS 2035).

Metsänhoitoyhdistys Etelä-Savo lausuu seuraavaa:

Toimintaympäristö

Metsien rooli on keskeinen mm. toimeentuloa, työllisyyttä, huoltovarmuutta, fossiilisten raaka-aineiden korvaamista, ilmastonmuutosta ja virkistyskäyttöä koskien. Metsätalous ja metsäteollisuus ovat keskeisiä talouden tukipilareita kansallisesti sekä erityisesti Etelä-Savon kaltaisissa metsäisissä maakunnissa. Strategiassa on kiinnitetty hyvin huomiota metsien raaka-aine- ja energiakäyttöön Suomen huoltovarmuutta parantavana tekijänä.

Metsien merkitys hiilinieluna on keskeinen. On kuitenkin syytä huomioida, että ilman merkittäviä päästövähennyksiä ja fossiilisista raaka-aineista luopumista ei voida estää ilmastonmuutosta. Metsien hiilinielun kytkeminen kompensoimaan varsinaisten fossiiliperäisten päästöjen kompensointia ei ole järkevää.

Ukrainan sota ja sen vaikutukset talouteen, tuotemarkkinoihin sekä energiasektoriin vaikuttavat metsäsektorin toimintaympäristöön pitkään. Strategian painopisteissä tämä tulisi ottaa vahvemmin huomioon.

Väestörakenteen ja metsänomistuksen rakenteen muutosten vaikutuksia kiinnostukseen ja mahdollisuuksiin panostaa metsätalouteen ei ole analysoitu. Tällainen analyysi on kuitenkin välttämätön, jotta toimenpiteet, jotka kohdistuvat metsien aktiiviseen, kestäväan ja monipuoliseen käyttöön olisivat kannustavia ja vaikuttavia.

Metsäalan kuvauksessa olisi myös syytä tuoda esille metsätalouden, metsäteollisuuden ja luonnontuotealan tuotannon arvo ja työllisyysvaikutus, jotta metsäalan tuottamia yhteiskunnallisia ja hyvinvointivaikutuksia voitaisiin arvioida.

Väestörakenteen muutoksella on merkittävää vaikutusta metsätalouden työvoiman saamisen näkökulmasta metsänhoitotöihin, puunkorjuuseen sekä puunkuljetuksiin. Lisääntyvä kotimaisen puun ja energiapuun käyttö lisää työvoiman tarvetta. Työvoiman saatavuuteen on kiinnitettävä huomiota, koska tietyillä alueilla tilanne on heikentynyt.

Tahtotila

Mhy Etelä-Savon mielestä hyvinvointia ja talouskasvua on tarpeen edistää koko maassa. Strategian tulee tukea elinkeinojen kehittämistä, kasvua ja uudistumista.

Kilpailukykyisen toimintaympäristön luomisessa myös investointiympäristön kannustavuutta ja eri hallinnonalojen yhteistyötä ennakoitavan toimintaympäristön luomiseksi tulisi vahvistaa. Esimerkiksi Etelä-Savossa on merkittävästi mekaanista metsäteollisuutta, mutta pieniläpimittaiselle puulle ei ole jalostavaa teollisuutta energiakäyttöä lukuun ottamatta.

Mhy Etelä-Savo korostaa metsien aktiivista ja monipuolista käyttöä ja sitä tukevia tavoitteita. Metsänomistajien tavoitteita, omistusoikeutta ja päätöksenteko-oikeutta tulee kunnioittaa.

Hankesalkku ja kärkihankkeet

Mhy Etelä-Savo näkee, että hankesalkkuun valituissa toimenpiteissä on hyvin keskitetty tärkeimpiin kärkisiin. Toteutuksessa kannattaa painottaa kasvun mahdollisuuksia, kannustavan toimintaympäristön luomista ja metsiin perustuvien erilaisten liiketoimintojen kehittämistä. Tarkastellaan lisääntyvän kasvun kautta uusia mahdollisuuksia, ei rajoiteta metsien käyttöä ja sitä kautta mahdollisuuksia.

Runsaat yli 2,5 miljardin kuutiometrin metsävarat antavat runsaasti mahdollisuuksia metsien monipuoliseen ja erilaisiin yhteiskunnallisiin tarpeisiin palvelemaan kestävässä käytössä.

Etelä-Savon maakunnassa erityisen tärkeäksi nähdään alempiasteisen tieverkon kuntoon panostaminen. Alemmalla tieverkolla on keskeinen vaikutus puunkuljetuksiin. Lisääntyvä kotimaisen puun ja energiapuun käyttö kasvattaa alemman tieverkon roolia. Energiapuukäytön kasvaessa myös energiapuuterminaalien rooli kasvaa.

METSO- ja Helmi-ohjelmien jatkaminen ja laajentamisen sekä uusien markkinalähtöisten ja sopimuksellisuuden perustuvien keinojen kehittäminen ovat keskeisiä suojelutoimia.

Metsissä tehtävien toimenpiteiden tulee pohjautua metsänomistajien päätöksiin. Laajempien alueellisten hankkeiden ja niiden suunnittelun tulee olla maanomistajalähtöistä. Tilarajojen yli menevien suunnittelukokonaisuuksien tulee pohjautua maanomistajien vapaaehtoisuuteen.

Hankesalkkuun tulee lisätä myös hallinnon ja viranomaistoiminnan kehittäminen, ketteryys ja asiakaslähtöisen palvelun kehittäminen sekä hallinnonalojen välisen yhteistyön ja koordinoinnin parantaminen.

Tarvitaan metsäsektorin kehittämisohjelma, joka tukee metsäsektorin investointien edistämistä, perusmetsäteollisuuden toimintojen vahvistamista, puun käyttöä ja puurakentamisen lisäämistä sekä uuden yritystoiminnan luomista uusien innovaatioiden ja tuotteiden kautta.

Metsiä koskeviin EU-aloitteisiin tulee pyrkiä vaikuttamaan ennakoivasti. Tätä olisi vielä syytä vahvistaa ja kuvata selkeämmin, miten nopea kannanmuodostus tapahtuu ja metsäsektorin toimintaedellytykset turvataan. Tavoitteena on varmistaa, että Suomella on selkeä yhteinen metsäpolitiikan linja EU päätöksentekoon, joka edistää aktiivista metsien käyttöä.

Muuta kommentoitavaa

Ohjelman toteutukseen on varattava riittävä julkinen rahoitus.

Strategian toimeenpano edellyttää eri hallinnonalojen tiivistä yhteistyötä sekä sitoutumista strategian toteutukseen.

Yhteistyö myös metsäsektorin toimijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa on välttämätöntä. Metsänomistajat tulee huomioida keskeisimpänä ryhmänä erilaisissa hankkeissa ja metsiin koskevassa päätöksenteossa.

Strategian toteutuksen ja seurantaan kannattaa luoda mittarit.

Lisäksi esitämme, että Metsänhoitoyhdistys Etelä-Savo merkittävänä maakunnan kokoisena toimijana lisätään toimijalistaan, joilta pyydetään metsätaloutta koskevia lausuntoja.

Juva 14.11.2022

Kaisa Ralli
hallituksen puheenjohtaja

Petri Pajunen
johtaja

Metsänhoitoyhdistys Etelä-Savo toimii Enonkosken, Hirvensalmen, Joutsan (pl. Leivonmäki), Juvan, Kangasniemen, Pertunmaan, Puumalan, Rantasalmen ja Sulkavan kuntien alueilla sekä Mikkelin (pl. Ristiina ja Suomenniemi), Pieksämäen ja Savonlinnan kaupunkien alueilla. Yhdistyksellä on 11345 metsänomistajaa jäsenenä. Toimialueen metsäpinta-ala on 742 000 ha.
www.mhy.fi/etelasavo